

Roll No.....

Signature of Invigilator

Paper Code

BV-201

पतंजलि विश्वविद्यालय

University of Patanjali

Examination August-2021

बी. ए. व्याकरण, द्वितीयसत्रम्

व्याकरणम्, प्रथमपत्रम्

संस्कृतव्याकरणम् (3)

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्कः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(काशिकातः)

१. पृष्ठेषु त्रिषु सूत्रेषु द्वयोः काशिकारीत्या व्याख्यानाम्। (5 x2 =10)

1. अक्षरालाकासङ्ख्या परिणा।
2. चतुर्थी तदर्थार्थबलिहितसुखरक्षितैः।
2. समर्थः पदविधिः।

२. पृष्ठेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदकृत्यम्। (2 x5 =10)

1. सुबामन्त्रिते पराङ्गवत् स्वरे।
2. लक्षणेनाभिप्रती आभिमुख्ये।
3. तृतीया तत्कृतार्थेन गुणवचनेन।
4. कर्तृकरणे कृता बहुलम्।
5. क्तेनाहोरात्रावयवाः।
6. कुत्सितानि कुत्सनैः।
7. ध्वाङ्क्षेण क्षेपे।

३. पृष्ठेषु सप्तसु वार्तिकेषु पञ्चानां व्याख्यानाम्। (2 x5 =10)

1. चतुष्पाज्जातिरिति वक्तव्यम्।
2. भयभीतभीतिभीतिरिति वक्तव्यम्।
3. सुबन्तस्य पराङ्गवद्भावे समानाधिकरणस्योपसंख्यानमनन्तरत्वात्।
4. श्रितादिषु गमिगाम्यादीनामुपसंख्यानम्।
5. कृत्यग्रहणे यण्यतोर्ग्रहणं कर्तव्यम्।
6. समानाधिकरणाधिकारे शाकपार्थिवादीनामुपसंख्यानमुत्तरपदलोपरच।
7. श्रेण्यादिषु च्यर्थवचनम्।

४. प्रदत्तेषु चतुर्षु शब्देषु द्वयोः शब्दसिद्धिः। (5 x2 =10)

1. अधिस्त्रि, 2. पौर्वशाल, 3. पञ्चराजम्, 4. स्वयंधौतौ पादौ।

५. प्रदत्तासु चतसृषु शङ्कासु द्वयोः समाधानम्। (5 x2 =10)

1. अन्यपदार्थे च संज्ञायाम् इत्यत्र विभाषाधिकारेऽपि कथं नित्यसमासः?
2. यथा शदस्य कति अर्थाः सन्ति? सोदाहरणं व्याख्येयम्।
3. वंश इति कथमभिधीयते?
4. बहुलम् इत्यस्य कोऽभिप्रायः?

(खण्ड -ख)

(नामिकतः)

१. पृष्ठेषु पञ्चसु चतुर्णां शब्दानां रूपलेखनम्। (2.5 x4 =10)

1. वायु, 2. किशोरी, 3. गो, 4. सोमपा (पुँल्लिङ्गे) 5. वारि।

२. पृष्ठेषु पञ्चसु चतुर्णां मुख्यसूत्रसहिता संक्षेपतः शब्दसिद्धिः। (2.5 x4 =10)

1. पति, 2. धेनु, 3. राम, 4. कन्या, 5. पितृ।

-----X-----